

تأثیر ایثار (۲)

کجا کم شدی فرهاد؟

مجموعه نمایشنامه‌های منتخب جشنواره تأثیر ایثار

نویسنده:

کامران شهبازی

انتشارات هزاره قلموس

سرشناسه : شهلائی، کامران، ۱۳۵۷ -
عنوان و نام پدیدآور: کجا گم شدی فرهاد؟ مجموعه نمایشنامه های منتخب جشنواره تناتر
ایثار / نوشته کامران شهلائی.
مشخصات نشر: تهران : هزاره ققنوس، ۱۳۹۱.
مشخصات ظاهری: ۹۴ ص: ۱۲ × ۲۱ س.م.
فروست : : تناتر ایثار: ۲.
شابک : ۳۱۰۰۰ ریال 978-600-5657-90-6
وضعیت فهرست نویسی : فیبا
یادداشت : کتاب حاضر منتخبی از نخستین تا چهارمین جشنواره تناتر ایثار است.
موضوع : نمایشنامه فارسی — قرن ۱۴
رده بندی کنگره: ۸۱۳.۰۰۱ / ۳۷۳۵ ۱۳۹۱
رده بندی دیویی: ۲/۶۲۳
شماره کتابشناسی ملی : ۲۷۰۰۳۶۱

انتشارات هزاره ققنوس

تهران: خیابان انقلاب - بعد از ایستگاه دروازه دولت - خیابان راستر - پلاک ۱ - واحد ۵ -
۸۸۲۱۷۸۳۲

نمایشنامه: کجا گم شدی فرهاد؟

مؤلف: بهنام میرزایی

© حق چاپ: ۱۳۹۱، انتشارات هزاره ققنوس

نوبت چاپ: اول

ویراستار: واحد ویرایش انتشارات

طراح جلد: طیبه گمار

صفحه آراء: منیره فاتحی

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۶۵۷-۹۰-۶

چاپ و صحافی و لیتوگرافی: کوثر

شمارگان: ۱۱۰۰

بها: ۳۱۰۰۰ ریال

همه حقوق محفوظ است. هرگونه نسخه برداری، اعم از زیراکس و بازنویسی، ذخیره کامپیوتری، اقتباس کلی و جزئی (به جز اقتباس جزئی در نقد و بررسی، و اقتباس در گیومه در مستند نویسی، و مانند آنها) بدون مجوز کتبی از ناشر و مؤلف ممنوع و از طریق مراجع قانونی قابل پیگیری است.

مقدمه ناشر

جنگ و کشمکش اصلی ترین موضوع اغلب متون ادبی و نمایشنامه های بزرگ جهان است. نگاهی به آثار ادبی بزرگی نظیر شاهنامه فردوسی، جنگ و صلح، ایللیاد و ادویسه، هملت، شاه لیر و چندین و چند نام دیگر تاییدی بر این مدعاست که جنگ، نقشی کلیدی در موضوع اصلی این متون و حتی پیشبرد داستان آنها دارند.

هر چند در برخی از این متون جنگ فقط یک زمینه است اما در اغلب آثار ادبی جدید، نویسنده ها تلاش کرده اند از زمینه خارج شوند و به تشریح دلوری ها و پیروزی های ملت خود پردازند. از این منظر شاید بتوان گفت ادبیات و علی الخصوص ادبیات نمایشی مهمی برای ایجاد روحیه شکست ناپذیری در میان مردم جوامع مختلف درآمده است.

ایرانیان بدلیل سابقه درخشان تاریخی خود در نبرد با دشمنان خارجی برای حفظ مهین دارای داستان های حماسی و نمایشی فروانی هستند. شاهنامه فردوسی یکی از متون قدیمی ادب پارسی است که داستان ها و نمایش های حماسی و نیز رزمندگان و جنگاوران در آن

نشی بی بدیل دارند. افسانه های آرش کمانگیر ، کاوه آهنگر، سیاوش، رستم و سهراب و ... ترسیم کننده بخشی از شور حماسی و جنگاوری و مهین پرستی ایرانیان دارد.

ایرانیان از بدو تاریخ جنگها و نبردهای فراوانی داشته اند و جنگ هشت ساله ایران و عراق آخرین و شاید حماسی ترین این نبردها است. اکنون که در سال ۱۳۹۱ هستیم حدود ۳۲ سال از آغاز جنگ تحمیلی و ۲۴ سال از پایان آن گذشته است. اگر بخواهیم نگاهی به آمار و ارقام داشته باشیم با یک حساب سر انگشتی می توان گفت هشت سال دفاع مقدس ، یک چهارم از عمر انقلاب اسلامی را به خود اختصاص داده است. اینکه جنگی بیش از یک چهارم حیات نوین یک ملت را به خود اختصاص داده باشد و نشانی از مردان جنگاور و روایت دلاوری های آنها کمتر در ادبیات و علی الخصوص ادبیات نمایشی آنها داشته باشد شایسته نخواهد بود.

کمبود و شاید بتوان گفت فقر ادبیات نمایشی دفاع مقدس ؛ چه از لحاظ کمی و چه از منظر کیفی مسئله ای است که از نظر برخی تحلیل گران حوزه ادبیات پایداری این مرز و بوم درو نبوده است. تحلیل گرانی که با قیاس میان پایداری دینی و میهن پرستانه مردم ایران با جنگ های توسعه طلبانه سایر ملل و صد البته فاصله های

فراوان میان ادبیات نمایشی این دو مقوله کاملاً متفاوت به این نتیجه می‌رسند که: ادبیات نمایشی حال حاضر جمهوری اسلامی، علی‌رغم تلاش‌های فراوان صورت گرفته نتوانسته ادای دینی کوچک به دلاور مردان هشت سال دفاع مقدس نماید.

اینکه فقر ادبیات نمایشی در حوزه ادب پایداری وجود دارد امری پذیرفته شده است، اما چاره و درمان این معضل فرهنگی چیست نیز خود پرسشی اساسی است. بی‌تردید تلاش برای ظهور و بروز اندیشه‌های تازه در تولید اینگونه آثار و نیز آموزش نسل جوان و تشویق بزرگان برای خلق آثار ماندگار در این راه بی‌تاثیر نخواهد بود. تلاش‌های صورت گرفته در این مسیر کم نبوده است اما به نظر می‌رسد برای رسیدن به یک ادبیات نمایشی در خور و شایسته راهی دراز در پیش داریم.

انتشارات هزاره ققنوس با هدف تولید هر چه بیشتر آثار حوزه دفاع مقدس و به منظور ارتقای کمیت برای رسیدن به محتوای شایسته و کیفی تلاش دارد منتخبی از نمایش‌نامه‌های برگزیده جشنواره سراسری تئاتر ایثار ایثار را منتشر نماید.

تلاش دست‌اندرکاران جشنواره سراسری تئاتر ایثار که با همکاری بنیاد شهید و امور ایثارگران و نیز مرکز هنرهای نمایشی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی پنجمین دوره خود را پشت سر گذاشته است، ستودنی و قابل تحسین است. بی‌شک این جشنواره در آینده می‌تواند

محل بروز و ظهور ناب‌ترین و بزرگ‌ترین متون نمایش‌های پایداری باشد.

انتشارات هزاره ققنوس و دست‌اندرکاران جشنواره سراسری تئاتر ایثار این ادعا را ندارند که مجموعه نمایش‌های حاضر غنی‌ترین و بی‌نقص‌ترین متون نمایشی حوزه پایداری است. اما یکی از اهداف مشترک ناشر و جشنواره راه‌اندازی جریانی است که در آن گروه‌های نمایشی با دستمایه قراردادن این آثار به تولید و اجرای بیشتر نمایشنامه‌های دفاع مقدس بپردازند.

در پایان سپاس خود را آثار نویسندگان این آثار و کلیه دست‌اندرکاران جشنواره سراسری تئاتر ایثار علی‌الخصوص جناب آقای رضایی مدیرکل محترم هنری نمایشی بنیاد شهید و آقایان ساروخانی و لارتنی می‌نمایم که متن‌های منتخب را در اختیار این انتشارات گذاشتند.

رضا حاجی‌آبادی

مدیر مسئول انتشارات هزاره ققنوس